N^ER 98. z Warszawy R. 1795. d. 12. Grudnia w Sobotę.

KORRESPONDENT WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

z Warszawy.

Wdzięczność, iest udziałem tylko serc czułych, które cenić umieią cnotę, i nie ubliżać winnego iey zawsze szacunku i hołdu. Podłe podchlebstwo nie ma tam mieysca, gdzie akt wdzięczności iest głosem publicznego przekonania. Powodowani temi sentymentami szanowni Mężowie składaiący Magistrat Miasta tuteyszego, odebrawszy po naysmutnieyszych przemianach i doświadczonych licznych klęskach dobrego i koiącego łzy ludu Rządzcę w Osobie JW. Generała BUXHEWDEN, gdy w tym czasie o wkrótce nastąpić maiącym opuszczeniu tego Miasta przez woyska Rossyiskie niezawodną powzięły wiadomość, a przeto widząc bliskie i nieuchronne oddalenie się od siebie tegoż Generała Gubernatora, postanowiły na zgromadzeniu publicznym zwołanych trzech Porządkow Miasta uczynić wieczną pamiątkę słodkiego, łagodnego i sprawiedliwego Rządu tegoż Gubernatora swego; a tym końcem z stosownemi do tey okoliczności i uczucia serc Obywatelskich napisami wybić i wygotować zalecity Medal Złoty z napisem z iedney strony w koło Bustum JW. Generała. — FRIDERICUS a BUXHEVDEN RUSSOR: IMPERATRICIS SUPREMUS EXCUBIARUM PRÆFECTUS ADJUTOR CASTRENSIS PLURIUM ORDINUM EQUES (*).

(*) *Fryderyk a Buxhewden Imperatorowey Rossyiskiey Generał Fligiel-Aujutant wielu Orderow Kawaler.*

Bbbbb

Z drugiey zaś strony. — CUSTODI ADMINISTRATORI VARSAVIÆ NEC NON PROVINCIARUM QUAS PRÆSIDIA OBSIDENT RUSSICA REGNI POLONIÆ OPTIMO, GRATA VARSAVIA 1795 (**).

Akt konferowania tegoż Medalu przez Delegowanych z zgromadzenia swego, maiąc na czele obydwoch Prezydentow Miasta, na dniu 8mym miesiąca tego dopełniony został z uroczystościami czyniącemi go ważnym i interessownym dla publiczności. Oddaiąc go w ręce tegoż JW. Gubernatora, Jmć Pan *Rafałowicz* Prezydent miał krótką Przemowę; po którey przyiąwszy w ręce swe Medal JW. Generał Gubernator, oświadczył z zwykłą Wielkim Mężom skromnością: iż ofiara ta serc Obywatelskich iest zbytkiem ich ku sobie życzliwości. Przyimuie go więc tylko, iako dowód rzetelnego ku sobie przywiązania mieszkańcow Miasta, i postara się usprawiedliwić położone w sobie zaufanie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 20. *Listop:* Gdy przyięty został bill dnia 16. Listopada od wyższey Izby względem zabespieczenia Królewskiey Osoby, wniesiono tenże do niższey Izby. P. Fox nay mocniey i Pan Smith opierali się czytaniu, wszakże partye przeciwne sobie, równe nie były. Ministerium 64. głosami przeciwko 22. przemogło..

(**) *Kommenderuiącemu w Warszawie i w Prowincyach Koronnych Woyskiem Rossyiskim zaiętych Straż i Rząd utrzymuiącemu. Naylepszemu, wdzięczna Warszawa* 1795.

Dnia 17. Listopada, bill przeciwko zgromadzeniom buntowniczym, znowu był wniesiony do Izby wyższey, PP. Erskine, Harrison, Sheridan i Fox, z równą iak poprzedzaiących dni bronią, i z równym skutkiem walczyli. — Drugie czytanie billu, któremu się oni sprzeciwiali, głosami 211. przeciwko 48. przeszło.

Wszakże nie tylko w obu Izbach Parlamentu, bilu czytanie większością głosow decydowane było, ale nawet i w Zgromadzeniu miasta Londynu Ministrowie nayznacznieyszą mieli za swoim wnioskiem partyą.

Mieszkańcy Londynu dnia 17. mieli wielkie zgromadzenie od południa do godziny 8mey wieczorney. Pan Sims naypierwszy domagał się, aby do Izby niższey Parlamentu od miasta podany był Adress względem zabespieczenia osoby Królewskiey i wstrzymania w Narodzie zgromadzeń buntowniczych. Aldermann Coombe, żwawo przeciwko temu Adressowi powstał, i przeciwny Adress wniosł poprzedzaiącemu. Lord Maire za Pana Sims propozycyą z wielą innemi obstawał. Wielu wprawdzie miała stronnikow oppozycya, wszakże żądanie Pana Sims, przeszło większością głosow 82. przeciwko 45.

Prócz tego, ze wszystkich stron Królestwa nadchodzą do Króla Adressa powinszowania. — Cudzoziemcy nawet łączą swe z innemi oświadczenia, a Duchowni w kaplicy Katolickiey tego miasta śpiewali Te DEUM. A ieśli z iedney strony obelgi Królewskiey osobie wyrządzone, zdaią się, że pomnożyły miłość w poddanych ku Monarsze swemu, z drugiey strony przeciwko Ministrom, nayżwawsze attaki dotąd nic innego niesprawiły, tylko, że się ich kredyt znacznie pomnożył: Jakożkolwiek bądź, to pewna, że w Parlamencie przynaymniey onych partya temi czasy mocno poszła w górę.

Listy od Portow naszych barzo niepomyślne donoszą, niemal co moment wiadomości. — W Plymouth czterech okrętowych Panow i kilku cła urzędnikow, dla ratunku okrętow tonących wpadło na szalupy, ale ze statkami swemi porwani gwałtowną sami zostali falą, i w oczach patrzących, gdy im niemożna było żadney dać pomocy, sami potonęli.

Nie mały także z lądu transport woyska na toż nieszczęście przyszedł. Niektóre tylko uratowały się okręta, inne z woyskiem razem pochłonione zostały. Wszakże okręt Nymfa nazwany, ktory eskortował te statki, szczęśliwie przybył do odnogi Margate, ale mocno skołatany.

Trzy okręta na brzegi nasze w przeszłą srzodę rzucone zostały. Woysko Hannowerskie i Emigrantow na nich płynęło. Ta flotta 70. statkow transportowych z Hamburga do Portsmuth prowadziła. Jeden z okrętow z całym ekwipażem zatonął, drugi stracił 50. ludzi i 40. koni, trzeci skołotany mocno, ale przecie nic ludzi niepostradał. Na tych okrętach było do 700. Hannoweranow, a 50. pierwszey dystynkcyi Emigrantow. Był to straszny widok tylu ginących oglądać z brzegow, a żadnego im nie módz ratunku dać, tak było potężnie od 17mnastego dnia z wieczora, do 18. Listopada wzburzone morze. Nawet flotta do Indyi zachodnich przeznaczona ledwie się w części do niektórych portow schroniła, a w znaczney części postradała z ludźmi swe okręta.

Ministrowie prezentowali obu Izbom dwa Traktaty obronney alliansyi. Jeden między Królem Jmcią i Imperatorową Rossyiską podpisany dnia 18. Lutego w Petersburgu, drugi między tymże Monarchą i Cesarzem w Wiedniu dnia 20. Maia zawarte. Gdy się dopiero tych Traktatow punkta na iaw odkryły, wiele w tey

mierze zdań podzielonych wskazuie nowe odmiany.

Listy z Przylądka Dobrey Nadziei nic nam pocieszznego o wyprawie Admirała Elphinstone ieszcze nie doniosły.

FRANCYA.

Z Paryża d. 20. *Paźdz.* Gdy niemal naywiększy cios zadano Francyi przez niezmierną liczbę wprowadzonych assygnatow, i przydanych ieszcze przez cyrkulacyą fałszowanych nie mało, przeto naypierwey nowy Rząd teraźnieyszy i nayżywiey wziął się do zapobieżenia tey strasżney klęsce, którаby mogła przywieść Francyą rychley niż oręż nieprzyiacielski do ostatniey przepaści.

Jakoż zatrudniał w tych czasiech Radę 500. wielkiey wagi interess, bo urządzenie skarbu.

Z tey przyczyny wyznaczona tayna Generalna Deputacya odbywała codziennie swe sessye, a zawczora wyszedł z druku plan, i od Reprezentanta *Giraud* iako donosiciela Kommissyi skarbowey z 5ciu Członkow złożoney, Radzie 500. został podany.

Oto są szczegóły tego planu, który sądzą, że przynaymniey w głownych paragrafach będzie dekretowany.

1mo. *O zepsuciu Form Assygnatowych.*

Dnia 15. *Nivose*, (5go Stycznia) wszystkie formy, stęple, i mutry służące do robienia assygnatow publicznie zostaną rozebrane. Dokładny zaś etat wszystkich w cyrkulacyą weszłych assygnatow drukiem ogłoszony będzie. Co się tycze robionych dotąd assygnatow, które są teraz w cyrkulacyi, takowe pod żadnym pretextem nie maią przenosić summę 30 000. millionow. A w przypadku gdyby tyle nie było do cyrkulacyi potrzebnych w tym czasie assygnatow, tedy zmnieyszona ich liczba zostanie.

2do. *O środkach zmnieyszania co raz assygnatow z cyrkulacyi.*

Maiący assygnaty mogą one zamieniać na hypotetyczne assekuracye, które będą na Dobra Narodowe wniesione, z opłatą od 100. po 3. procentu. Wspomnione assygnaty przyimowane będą w otworzonych na to kancellaryach. Otworzona zaś w narodowym skarbie pożyczka, ma być od dnia publikacyi tego Prawa zamknięta. Skoro formy assygnatowe zepsute będą, Minister skarbu zaraz ma tylę dobr Narodowych sprzedawać, ile potrzeba do zupełnego umorzenia będących w cyrkulacyi assygnatow.

Cena kupna będzie w gotowych pieniądzach, albo w assygnatach podług kursu urządzona.

3tio. *O wolności przyszłych stypulacyi.*

Obywatele będą mieli w dalszy czas wolność swe opłaty, albo w gotowych pieniądzach, albo w niedostatku onych w assygnatach podług kursu dostarczać, od przyięcia assygnatow nie można się wzbraniać.

4to. *O sposobie przeznaczenia kursu assygnatow.*

Dyrektoryat obierze Kommissarzy, którzy podług doniesienia o proporcyi assygnatow do ceny towarow pierwszey potrzeby na przednieyszych rynkach Rzpltey miesięcznie kurs assygnatow maią postanawiać, i ten przez protokuł na to sporządzony w Paryżu, i po całey Francyi publikowany będzie.

5to. *O klassyfikacyi wydatkow.*

Wydatki podzielone będą na dwie klassy, ordynaryine i extraordynaryine. Co się tycze gruntowych podatkow trzeciego roku, tedy wszystkie Dobra to, co w naturze opłaconym być nie-

może gotowemi pieniędzmi, albo assygnatami podług kursu wypłacać będą.

Prawo 25. Października względem extraordynaryinych podatkow zniesione będzie, wyiąwszy tylko co się tyczę Patentow.

6to. *Opłata Officyalistow i Pensyonowanych.*

Od 22. Września t. r. Officyaliści i Pensyonowani gotowemi pieniędzmi, albo assygnatami podług prawnego kursu opłacani będą.

6to. *Sporządzenie hypotecznych assekuracyi.*

Sprzedaż Dóbr Narodowych od uwiadomienia tego prawa zostanie zasuspendowana. Oszacowane Dobra Narodowe w tych assekuracyach hypotycznych podług wartości 1790. R. oznaczone będą. Te assekuracye mogą być kupowane i sprzedawane rownie iak wszystkie towary handlowe, nigdy zaś wymuszonego kursu pieniężnego nie będą miały. Procent ich 3. od 100. będzie.

8vo. *Towarzystwa handlowe.*

Prawo 17. Germinal zakazuiące wszelkich kompanii handlowych i assocyacyi, zostanie odwołane.

9no. *Spalenie assygnatow.*

To ma się odbywać tak, iak do tychczas.

10mo. *O srzodkach baczenia na extraordynaryine wydatki.*

Ministrowi skarbowemu natychmiast 1,000. milionow w aktualney cenie hypotecznych assekuracyi, albo zaręczeń podług 6go Tytułu ninieyszego Dekretu zrobionych, do dyspozycyi oddano będzie.

Ten Minister iest mocen: 1*mo.* Zamieniać assekuracye na assygnaty, negocyować niemi,

albo do kassy. która mu śrzodek do zabespieczenia publiczney usługi podawać ma, i pod dozorem wykonawczego Dyrektoryatu składać będzie. Prawodawcze zgromadzenie zostawuie dyspozycyi Ministra skarbowego pod dozorem Dyrektoryatu wykonawczego dochody części lasów Narodowych, które on w zględę tyle puścić może, ile potrzeba do otrzymania 300. millionow gotowych pieniędzy &c.

Liczba gotowych pieniędzy, o którey uchwalenie Dyrektoryat wykonawczy na sessyi d. 16. domagał się u Rady 500. na opłacenie żołdu woysk, i na pensye politycznych, oraz na zakupienie wielu potrzeb wynosi do 21. millionow.

Depesze w takowey okoliczności były od *Rewbela* iako Prezydenta, i od *Legarde* iako Sekretarza podpisane.

Thibaudeau czynił uwagę, iż to nie iest dostatecznie, ponieważ wszystkie Członki Dyrektoryatu wykonawczego powinny się podpisać. Te więc Depesze na iego żądanie zmienione zostały, a Rada 500. postanowiła, aby skarb Narodowy kredyt w gotowych pieniądzach otworzył, a to na podział dla Ministrow, to iest: dla Woiennego 10. millionow, dla Ministra Marynarki 5. dla Ministra wewnętrznych interessow 4. a dla Ministra zagranicznych Interessow 2. milliony.

Rada 500. którą Wielką zaczynaią nazywać. — Sessya dnia 18. Listopada.

Gdy oznaymił przez Posłańca Dyrektoryat, że woyska Szwaycarskie, które z służby Rzpltey Hollenderskiey wyszły są rozpuszczone, i przez kray Francuzki maszerować maią, żądał *Lecointre*, aby doniesiono iaka liczba tego iest woyska. Dyrektoryat uwiadomił, że do 8,000. wynosi w Dy-

wszych od 100. ludzi, i to nieuzbroionych, które przez kray Francuzki do Szwaycaryi powracać maią, i że unkoszta przechodu od Rzpltey Hollenderskiey opłacane zostaną.

Przechod więc tych woysk od obu Rad został dozwolony.

Rada 500. prawie codzienne dotąd swe publiczne miewała sessye, nim się w tayną Generalną Deputacyą dla udecydowania skarbowych interessow nie zamieniła. Wszakże na tych sessyach mało co ważnego, równie iako i w Radzie starszych, zaszło. Poruczono Dyrektoryatowi, aby wyrok swoy ogłosił względem dalszego aresztu lub uwolnienia Generała *Miranda*, równie iak przed nieiakim czasem względem Generała *Turreau* postanowiono.

Armia Generała *Pichegru* ma być iak nayrychley wszelkiemi sposobami wzmocniona. Mówią, iż nawet część Włoskiego woyska pomaszeruie do Renu. Prawa obowiązuiące młodzież pierwszey rekwizycyi aby ku granicom spieszyła, nayściśley do skutku przyprowadzane będą.

W czasie obioru Sędziow pokoiu i innych urzędnikow, zaszły niespokoyności w *Toulosie*. Dla zapobieżenia dalszym nieporządkom, w każdey Sekcyi Miasta ma być kommenda woyska wyznaczona.

Pisma tuteysze zamykaią list pisany z Portu *l'Orient*, ktory donosi o wzięciu w niewolą krewnego Króla Angielskiego, wszakże niedonosi kto iest tym krewnym.

Wielu osob skazanych na śmierć przez Kommissyą woyskową, które dawniey uszły od tego wyroku, przechadza się teraz publicznie w Paryżu. Sądzą niektòrzy, iż wyroki owey Kommissyi woyskowey zapadłe, wkrótce zupełnie zniszczone będą.

Z Paryża dnia 20. *Listopada.* Jedno z tuteyszych pism wyraża, że Córka Ludwika XVI.

iuż cicho wyiachała do Bazylei. Dyrektoryat atoli nic o tym ieszcze nie doniosł prawodawczemu ciału.

Ufność Narodu, mówią tuteysze pisma polega od czasu wprowadzenia Konstytucyi naybardziey na wefzłey trzeciey części Reprezentantow do Rad obydwoch. Zowią ich: koniecznie obrani. Cała iednak powszechność fpodziewa się po nich wiele dobrego.

Dyrektoryat wykonawczy wszystkie wychodzące z druku gazety zaabonował. Między wielą wydziałami kancellaryow tey Magistratury ma być kantor opinii publiczney, którego interessem będzie wyświecać na iaw zdrady i proiektą Royalistow.

Niedostatek tuteyszy przez to naybardziey został powiększony, że Wieśniacy żadnych żywności i zboża nie przywożą do Miasta od czasu, iak fwych assygnatow nie mogą więcey na złoto zamieniać.

W *Nancy* na początku tego Miesiąca wieczorem 5. Kobiet uzbroiwszy się w Pistolety i fzpady, wpadło do domu Kupca imieniem *Larose*. Pochwyciły naprzód Dziewczynę żądaiąc żywności i mydła, a gdy ta przestraszona wołać zaczęła o pomoc, pchnięta została fztyletem w piersi, rozbiły zatym stolik do pisania, i fchowane tam 200,050. Liwrów w assygnatach zabrawszy, uciekły. Zwierzchność przykłada starania do poścignienia takowych niecnot.

Liczba tuteyszych niewolnikow do 2,000. wynosi; lubo wielu iuż na wolność wypuszczono.

Francuzki Poseł w Wenecyi odebrał zlecenie, aby doprafzał się u Senatu oddalenia Hrabiego *Lille* (Ludwika XVIII.) z Kraiow Rzpltey.

Pruski Poseł czyni przygotowania do wyiazdu ztąd do Bazylei.

Dnia 16. przez puł godziny obserwowano tu Kometę na zwyczaynym obserwatorium.

Lubo Royaliści wynoszą zwycięztwa Generała *Clairfait*, i piszą satyry przeciwko pismom o wcieleniu Kraiow nad Reńskich do Rzpltey Francuzkiey, wszakże Republikanie podchlebiaią sobie, że nasze Armie z ogromną siłą znowu się wkrótce posuną w Niemcy.

Z *Calais* pod datą 15. Listopada pisano, iż od kilku dni trwaiące szturmy bardzo wiele szkod przy naszych brzegach poczyniły. Od Portu Dunkierki aż do Boulogne brzegi są napełnione ułomkami od różnych Narodow, a naywięcey Angielskich Okrętow! Teraz przed naszym portem stoi 5. statkow z węglami, a wczora z rana trzy inne statki przybyły należące do konwoiu od 20. żagli płynącego z kraiow Hnnowerskich z woyskiem Angielskim i Emigrantami. Z trzech rozbitych okrętow liczyć można od 4. do 500. Osob, i nie mało komi potopionych, gdyż dla zburzonego morza nie można było dać żadney pomocy.

HOLLANDYA.

Z Hagi dnia 24. Listopada. Poseł Francuzki Pan *Noel* Generalnym Stanom podał Notę w następuiącey treści:

OBYWATELE!

Niżey podpisany Minister Pełnomocny Francuzkiey Rzplitey oświadcza Generalnym Stanom, iż wielce siebie za szczęśliwego być sądzi, gdy może donieść, iż się wyświeca układ Rządu Francuzkiey Rzplitey względem Generalnych Stanow przez aktualną Deklaracyą, która zapewnia, iż wszelkiemi sposobami szczerze Rzeczplitę ziednoczonych Prowincyi żąda utrzymać. Zaręcza przeto Generalne Stany imieniem wykonawczego Dyrektoryatu, iż pokoiu i aliansu Traktat nie iest bez należnego sobie waloru, i że Naród Hollendrow nie padnie ofiarą w tym momencie, w którym sobie Konstytucye stanowi. Na próżno stara się Anglia w Hollandyi i we Francyi

wzniecić niezgodę swoim złotem. Obie sprzymierzone Rzeczypospolite potrafią mocą swego oręża, i rostropnością swych deliberacyi, wszelkie przytłumić niezgody, i z gruntu one wyniszczyć.

Dyrektoryat wykonawczy postanowił przyłożyć swego starania, iżby rozproszone były woyska i zgromadzenia w *Bremen* i *Osnabrucku*. Jego troskiwość statecznie zwrócona będzie na stan ziednoczonych Prowincyi, i na dopełnienie ufundowania Konwencyi Narodowey, od którego lud Batawski, iako przyiaciel Francuzow swego ocalenia i swey sławy spodziewać się może.

Ale gdy Rząd Francuzki dopełnia swoie związki, powinien także i Rząd Batawski swoich dopełnić. Sukkurs bowiem uchwalony traktatem, powinien służyć do zobopolney obrony. Rzeczpospolita ziednoczonych Prowincyi, nie może więc bez podania w niebespieczeństwo naydroższego swego interessu w przypadłym terminie przyrzeczonego sukkursu dłużey przetrzymać.

Niżey podpisanemu osobliwie zalecono, aby o zapłacenie domagał się posiłkow. Ma także obowiązek na siebie włożony, aby domagał się imieniem Dyrektoryatu wykonawczego, iżby od Generalnych Stanow posłany był Minister do Paryża, aby podług Traktatu wspólnie umówione zostały prawidła dla obu Rzplitych wielce potrzebne i naglące.

Gorliwość i względy, które Generalne Stany okażą dla Rządu Francuzkiego, dopełniaiąc oba te punkta, będą uważane iako dowód dobrey ich przyiaźni i porozumienia się do zadosyć uczynienia wszelkim kondycyom Traktatu.

Zdrowie i Braterstwo. *Noel.*

Twierdzą, że wszyscy Emigranci Francuzcy w przeciągu dni 8. Rzplitą Batawską opuścić maią.

W Amsterdamie i Rotterdamie znowu wszelka spokoyność panuie.

NIEMCY.

Z Elberfeld d. 18 *Listopada.* Pewne wiadomości donoszą, iż Francuzkie forpoczty stały przy Sieg rzece, sama iednak armia rozlokowała się w tyle Agger, w Spreht, Trofsdorf, i w pobliższych okolicach. Forpoczty Austryackie, przybywaią do lewego brzegu rzeki Sieg, lecz natychmiast cofaią się przed większą siłą Francuzow. Żądana przez Francuzow rekwizycya w Mühlheim 9,000. racyi słomy, 8 000. racyi siana, 1,000. cetnarów owsu i 300. korcy pszenicy, na przełożenie zupełney niemożności dostarczenia takowey, odstąpioną została.

Z Mannheimu d. 26. *Listopada.* Syn Generała Lauer kommenderuiącego oblężeniem, posłany do Wiednia z uwiadomieniem o poddaniu się Mannheimu, które nie wprzód kapitulowało póki wały tu i ówdzie znacznie popsute, trzecia część miasta zruynowana, i więcey niż połowa murow uszkodzona nie była, rachuią do 22,000. kul armatnych i 1,600. bomb wrzuconych do miasta, a mieszkańc w 200. zabitych. Kontrybucyi na miasto nałożono 4ry miliony Ryńskich.

Cesarscy nieczynią dotąd przygotowania żadnego do zimowych kwater, owszem zdaią się myśleć o dalszych operacyach. Francuzi stoią w Gemersheim. Główna kwatera Feldmarszałka Clairfait, iutro przeniesiona będzie z Frankenthal do Springlingen i Kreuznach.

Zdaie się rzeczą być pewną, że Feldmarszałek zamyśla o marszu ku Mozelli, i aż po tey wyprawie, zabierze się do zimowych kwater.

Rzecz iest barzo ciekawa, czyli Jourdan utrzymywać dłużey będzie swą pozycyą na prawym brzegu rzeki Mozelli.

Z Wesel d. 28. Listopada. Dywizya Generała Lefevre, dnia 25. powiększey części miała przeyść za Ren, dla wzmocnienia armii nad Mozellą i rzeką Nahe. Zawczora ieszcze stały niektóre bataliony, tak w Düsseldorf, iako i w pobliższych okolicach, gdzie Generałowie Harry i Lefevre maią kommendę.

Obrona tego miasta iest teraz zlecona armii Pułnocney, pod przewodnictwem doskonałego Generała Laureut. Ustawnie też około fortyfikacyi tego miasta robotnicy pracuią. Niedaleko Mühlheim stoi dywizya Generała Collaut. Niedostatek żywności i wcale zła droga, oraz wylew rzeki Sieg, były istotną przyczyną reyterady Francuzów od tey rzeki.

Z Moguncyi d. 29. Listopada. Znaczna część armii Würmsera zawczora przy Manheimie Ren przeszła, dla obięcia pozycyi dawnieyszey Clairfaita przed liniami Queich. Clairfait przybył dziś do Sprendlingen, i codziennie spodziewamy się barzo ważney operacyi, przeciwko Generałowi Jourdan przy Hundsrucken (mały kray do kilku Panow należący między Renem, Mozellą i Nab.)

Z Bonny d. 29. Listopada. Główna kwatera Woyska Sambry i Mozy, ztąd maszeruie do Münster - Mayenfeld na lewym brzegu Mozelli. Sztab woyskowy iuż iest w drodze, a iutro pociągnie sama główna kwatera.

Cała armia Mozy i Sambre, ściąga się nad Mozellę, gdzie pewnie walna bitwa nastąpi. — Na prawym brzegu i nad rzeką Sieg dotychczas Francuzi stali, wszakże od kilku dni ściągaią się i ztamtąd nazad przechodzą Ren przy Kolonii dla złączenia się z inną dywizyą, z którą spolnie pomaszeruią w górę Mozelli.

Z Hamburga d. 1. Grudnia. Podług wiadomości z Paryża dnia 23. Listopada nadeszłych przez extra-ordynaryiną okazyą plan skarbu, i

zredukowania afsygnatow, które Kommifsya 5. Radzie 500. proponowała, ieszcze dotychczas nieprzeszedł.

Donosiemy oraz, mówi Gazeta Hamburska w Nrze ostatnim 192. iż przy ukończeniu Gazety dzisieyszey, nayświeższe listy z Anglii, Hollandyi, Francyi i Szwecyi ieszcze nienadeszły.

Z Ratyzbony d. 23. Listopada. Cesarski dekret Ratyfikacyi ostatniego zdania Rzeszy w interefsie pokoiu nie iest nadesłany. Sądzą, że wprzody Cesarskiey Kommifsyi dekret wypadnie, w którym do usilnego popierania woyny i nowych kontyngensow uchwalenia powody zadecydowane będą.

PORTUGALIA.

Z Lizbony d. 6. Listopada. Gdy nadeszła tu wiadomość, że Francuzka Eskadra z 3ch liniowych okrętow i 4ch fregat przy Cap *St Vincent* rożne tuteysze z Brazylii przybywaiące okręta zabrała, tedy 5ciu nayprzednieyszych Kupcow udało się do Xięcia *Brazylii*, prosząc o wzięcie śrzodkow do zapobieżenia temu, ile gdy barzo bogaty Portugalski konwoy od 17. okrętow iest spodziewany, Xiąże natychmiast kazał 4ry liniowe okręta, 3. fregaty i iednę bryganrynę wygotować, które pod kommendą Generała *Ramirez* wyszły na morze. Od tego czasu 7. okrętow naszych Brazyliyskich przybyło, które niewidziały okrętow Francuzkich. Tenże Xże *Brazylii* z przyczyny okazania się Francuzkiey Flotty wysłał Kuryerow do *Madrytu* i *Gibraltaru.*

SZWAYCARYA.

Z Bazylei d. 22. Listopada. Generał Cesarski Xiąże *Gawry* przybył tu zawczora, który ma zlecenie przyiąć Francuzką Xiężniczkę, i afsystować iey do Wiednia.

Dnia 23. Królewna przybędzie na ostatnią granicę Francuzką do *Bourg* ztąd o pół mile. Po-

dobnież Francuzcy niewolnicy *Beurnonville*, *Semonville*: *Camus* i *Bancal*, na granicę Austryacką do *Horn* przybędą, także ztąd o pół mile. Zbliżenie się obu stron ku granicy będzie tu doniesione przez Kuryerow, i zatym nastąpi oznaymienie do przyiazdu w kray tuteyszy, iako neutralny Szwaycaryi. Zapewne się spotkaią zarazem Francuzcy niewolnicy i Xiężniczka tu w Bazylei, ale się tu zatrzymywać nie będą.

W Ł O C H Y.

Z Turynu d. 6. Listopada. Pod koniec przeszłego miesiąca, nagle Francuzi opanowali ważne stanowisko *de la Trappe*. Xżę *Carignan* pomknął się zatym do *Col St Bernard*. Od tego czasu na wzaiem bywaią częste wycieczki.

D. 9. Listop: znowu inne korpus Francuzkie wpadło aż do *Albatzia de Novalesa*, gdzie wiele zdobyczy zabrało gdyż woyska Piemontskie z tamtych stron cofnęły się. Trzecie korpus do *Garresio* weszło. Posłano 1500 przeciwko nim dragonii, aby wstrzymywali dalsze onych wycieczki. Wzmocnione znacznie kolumny Francuzkie, różne czynią marsze i kontra marsze.

Z Werony dn: 15. Listopada. Część Flotty Angielskiey z Livorno do Anglii, a Neapolitańskie woienne okręta do Neapolu powrócą.

Na morzu śrzodziemnym, i nawet w Porcie Livorno dnia 3. okropna burza z wichrem wszystko kruszącym, niezmierne w okrętach poczyniła szkody.

Włoska Francuzow armia, która 40,000. ludźmi przybyłemi od Pyreneyskich stron wzmocnioną została, do zimowey kampanii czyni przygotowania.

Generał Cesarski *de Vins* znowu mocno zapadł na zdrowiu.

Z Genui od 8. dni blisko 100. okrętow ładownych żywnością ku brzegom Francuzkim popłynęło.

DODA.

DODATEK Do... N^RU 98.

KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO y ZAGRANICZNEGO.

W Sobotę d. 12. Grudnia Roku 1795.

Od Granic Polskich d. 24. Listop: Xże Heraklius z Georgii, którego imię za czasow siedmioletniey woyny sławne było w Europie, znowu iest nową pobudką do odgłosu, wszakże w innym kształcie. Xięstwo iego leżące między Rossyą i Persyą napadnięte od Hord Barbarzyńskich mieszkaiących w ostatnim z tych Kraiow, i zaięte. Xiąże 45letni z liczną swą Familią zamordowany, i tylko nieszczęśliwy 73. letni starzec Heraklius miał szczęście salwować się ucieczką do Kubanu.

Nayiaśn: Imperatorowa Rossyiska postanowiła swego Ambassadora w Szwecyi Hrabiego *Romanzow*, który od czasu nieiakiego za urlopem znayduie się w Peterzburgu odwołać, a sprawuiącego interessa do Szwecyi wysłać Konsyliarza Legacyi Barona *Budberg*. Xże *Polignac* przybył do Peterzburga.

BELGIUM.

Z Bruxelli d. 10. Listopada. Rada tuteyszego rządu pod prezydencyą kommissarzów Francuzkich, co wieczór dla rozrządzenia naszych dziewięciu departamentów zgromadza się których organizacya wkrótce ma być zakończona.

Względem Emigrantów Belgickich iuż postanowiono, iż którzyby we 3ch miesiącach od daty złączenia tych prowincyi z Francyą do kraiu niepowrócili, za Emigrantów poczytani karze podlegać będą. P. S. dowiaduiemy się w tym punkcie, iż 14. okrętów Angielskich, między któremi są nawet woienne, poimali Francuzi.

Między niewolnikami ieden z krewnych Króla Angielſkiego ma się znaydować.

FRANCYA.

Z Paryża d. 21. Liſtop: Mimo proiekt podany od *Giraud* względem ulepszenia ſkarbu, twierdzą, że inny do Rady 500. wnieſiony od *Eschasserieu* przyięty będzie.

Co się tycze woyny, którey daleki zdaie ſię być koniec, Generał *Aubert Dubayet* Miniſter Departamentu woiennego poczytał za rzecz ſłuszną, aby przeciwko wielu fałszywym pogłoſkom uzbroił ztrwożoną publiczność, kazał więc tym końcem rozdrukować liſt naſtępuiący:

Miniſter Woienny do Miniſtra wewnętrznych interessow w Paryżu 26. Brumaire (d. 16. Liſtop:) R. 4.

Obywatelu Kollego! Rozſiane od nieprzyiacioł Francuzkiego Rządu pogłoſki, bardzo grubym są fałszem. Pospieszam więc, abym cię iak nayrychley z niespokoyności wyprowadził. Donoszę ci o naszych woyſk pozycyi aktualney nad Renem, o czym dokładne mam zapewnienie przez urzędowy rapport wczorayszego dnia ztamtąd odebrany. Ten wyraża, że Dywizya odłączona od Armii Sambry i Mozy pod kommendą Generała *Hatry*, zaiąwszy swoie ſtanowiſka na prawey ſtronie Renu, pomknęła ſię aż do rzeki Sieg. Woyſka nasze działały z tą odwagą i męztwem, iaka ieſt im zwyczayna. Trwoga w Dywizyi Auſtryackiey pod ów czas tam ſtoiącey tak wielka powſtała, że Huzarowie *de Barco* zoſtawiwszy konie i cały swoy magazyn, z wielką ſkwapliwością uszli. Ten śmiały obrot godny wielkiey ſławy Generała *Jourdana* razem z Dywizyą, która ſię pomknęła na drugą ſtroną rzeki *Nahe* zaſłaniaiąc kraie Trewiru i Luxemburga, sprawią zapewne wielką dywersyą, i dodadzą znaczne wsparcie woyſku Generała *Pichegru*.

Co się tycze *Vendée* tak często iuż głoszono, że się tam woyna skończyła, iż cale się nie trzeba dziwować publiczney opinii, że iest prawdziwym napawana sceptycyzmem względem wszelkich nowin, które się codziennie o tym rozsiewaią. Mogę ci iednak donieść, że Generał *Hoche* pisał do mnie pod datą 19. Brumaire (9. List.) iż się pewnie spodziewa w przeciągu miesiąca iednego całą *Vendée* rozbroić, i że będzie mogł potym na 6. tygodni od woyska się oddalić. Widzisz Obywatelu Kollego, iż nieprzyiaciele Rządu Republikańskiego rownie w tey okoliczności, iako i w wielu innych starali się o to, aby onych życzenia poczytane były za istotną prawdę.

Zdrowie i Braterstwo.

(podpisano) *Aubert Dubayet*.

HOLLANDYA.

Z Hagi d. 28. Listop: W czasie zgromadzenia Gener: Stanow większość 4rech głosow przeciwko trzem decydowała, że Konwencya Narodowa rozpocznie się d. 1. Lutego 1796. R. Wszakże pierwey Kommissya utworzy się z Członkow ziednoczonych, aby wszelkie w tey mierze zachodzące ułatwiła trudności.

NIEMCY.

Z Wesel d. 29. Listopada. Zawczora po południu wielka część garnizonu *Düsseldorf* z znaczną dywizyą artylleryi pomaszerowała ku *Sieg*. Generał *Laurent* kommenderuie posiłkami nadchodzącemi z Hollandyi od armii północney. Oprócz tego dwuch ieszcze Generałów brygady *Lorme* i *Ponce* przez Ren w pobliższych nam okolicach przeszli.

Z Rheinberga na lewym brzegu niższego Renu dnia 29. Listopada. Od 8miu dni na Hollenderskim żołdzie będące woyska z północney armii 9. batalionow infanteryi tędy przechodziło dla wzmocnienia armii Sambre i Mozy. Pod Generałem Laurent 7000. poszło do Düsseldorf.

między ktoremi dwa Bataliony są cale w dobrym stanie i zupełnie umundurowane. Za temi nadchodzą inne do tegoż korpusu Dywizye.

WŁOCHY.

Z Genui d. 13 Listop. W nocy z 10. na 11. wylądowało nieco Francuzkich ochotników przy Voltri. Ci skoro Cesarskich kommissarzy i niektórych Austryakow strzegących magazynow otoczyli; summę 300,000. Liwrow zabrali, która była tam złożona, i do woysk Austryackich przesłaną być miała. Niedość natym, cały prowiant, moderunki i wszystko co było w magazynach ci ochotnicy na swych szalupach uwieźli. Potym do St. Pietro d' Arena popłynęli, gdzie magazyn solny Krola Sardyńskiego zabrali. Liczba Francuzow do ktorych się niektorzy kraiowi przyłączyli, nie była wielka. Składała się bowiem z ekwipażu stoiącey w naszym Porcie Fregatty i dwoch okrętow Kaprowych. Jch dowodzcą był sławny Baron Tauferer, ktory dezerterował od służby Austryackiey do Francuzow. Poszło wielu innych niemcow za iego przykładem. Utrzymuią się oni teraz w rowach góry Voltri czatuiąc na złapanie transportów Cesarskich do armii.

P. S. Nadchodzi teraz wiadomość z Voltri, że Cesarscy uderzyli na tę garstkę, i Barona Tauferer z wielą innemi wzięli wniewolą.

DONIESIENIE.

Obwieszczaią się wierzyciele i dłużnicy Star: Mośka Herszkowicza z Lelowa, iż Kommissya do rozsądzenia Sprawy konkursowey tegoż Mośka z wierzycielami i dłużnikami reskryptem J. K. Mci wyznaczona, z mocy rezolucyi JW. Buxhewdena Gen: Maiora w Warszawie kommenderuiącego odbywać się będzie w kamienicy w Rynku M. S. W, pod Nrem 61. stoiącey, ażeby więc ciż wierzyciele i dłużnicy na terminie Kommissyi z odłożenia w dniu 16. Mca i Roku bieżących przypadaiącym tey sprawy attentowali niniejszym obwieszczeniem awizuią się.

Wyszedł z druku kalendarz do przybicia na ścianę. Dostać można w Drukarni przy Gazecie Warszawskiey. Cena na ordynaryinym papierze gro: 24. na lepszym Zło: 1.